

European
Commission

MINISTRY OF
ENVIRONMENT
& ENERGY

EASME

Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises

Το πρόγραμμα LIFE 2014-2020

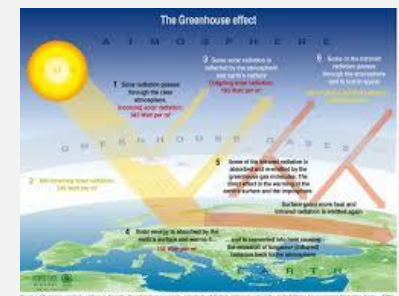
Κατερίνα Κουτσοβούλου - Βιολόγος, PhD
Εμπειρογνώμονας Φύσης/Βιοποικιλότητας
Πράσινο Ταμείο, kkoutsonoulou@prasinotameio.gr

Info Day
25 Ιουλίου, 2016 / Αθήνα, Ελλάδα

Executive
Agency for
SMEs

Γιατί LIFE;

- Το **LIFE λειτουργεί ως καταλύτης**: παρέχει μια **πλατφόρμα** για την ανάπτυξη και ανταλλαγή καλών πρακτικών και γνώσεων, βελτιώνοντας, καταλύοντας και επιταχύνοντας τις αλλαγές.
- Το **LIFE** αποτελεί το ιδανικό εργαλείο επίδειξης στις περιφερειακές και εθνικές αρχές των πλεονεκτημάτων της επένδυσης στον τομέα του περιβάλλοντος, παρέχοντάς τους τα απαραίτητα κίνητρα για την **ανάπτυξη στρατηγικών πλαισίων ώστε να προβούν στις σχετικές δαπάνες**.
- Το **LIFE** δοκιμάζεται **με επιτυχία από το 1992**: θετική ανατροφοδότηση και τελική αξιολόγηση.

LIFE – Τότε και Τώρα

- ➔ **LIFE 1992-2013**: πάνω από 3.100 έργα στα παρακάτω πεδία
 - ➔ **φύση και βιοποικιλότητα**
 - ➔ **άλλοι τομείς του περιβάλλοντος και διακυβέρνηση**
 - ➔ **πληροφορία για το περιβάλλον**
-
- ➔ **LIFE 2014-2020**, δύο υπο-προγράμματα για:
 - ➔ **περιβάλλον**
 - ➔ **δράση για το κλίμα**

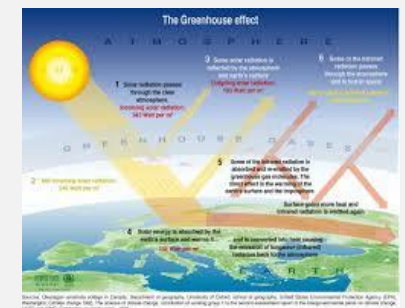
LIFE 2014-2020 - Τομείς Προτεραιότητας

→ Υπό-πρόγραμμα **Περιβάλλον**

- Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων (ENV)
- Φύση & Βιοποικιλότητα (NAT, BIO)
- Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (GIE)

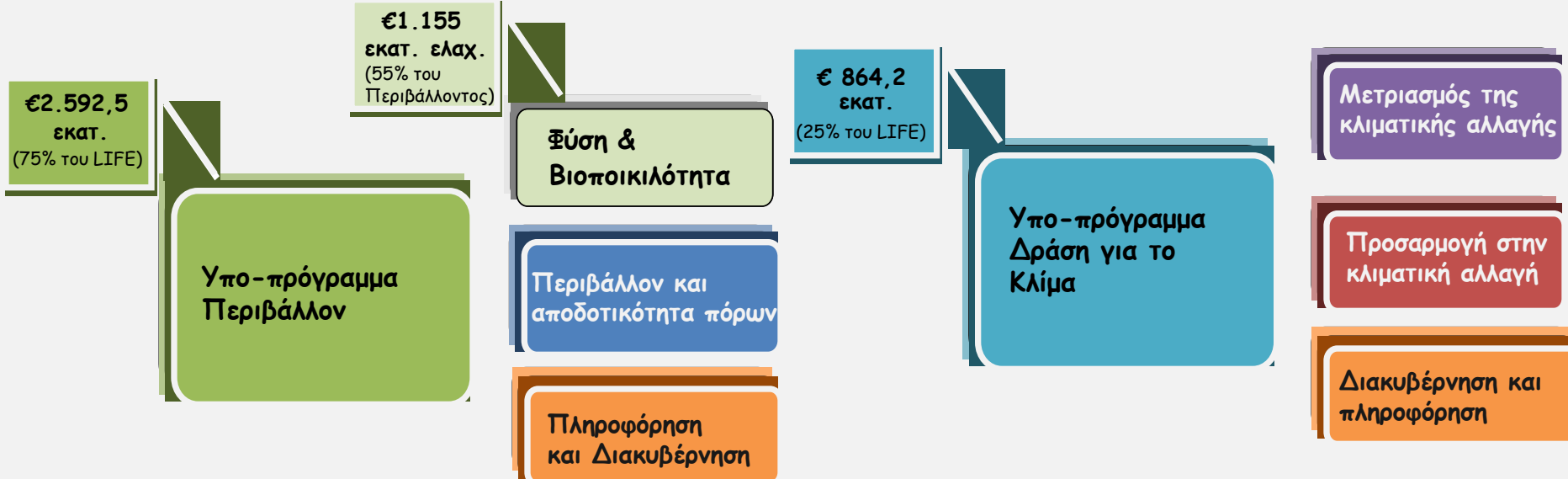
→ Υπό-πρόγραμμα **Δράση για το Κλίμα**

- Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CMM)
- Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)
- Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (GIC)

LIFE 2014-2020 – Δομή

Πρόγραμμα LIFE
€3.456,7 εκατ. (2014-2020)

LIFE 2014-2020 – Νομικό Πλαίσιο

- ➔ **Κανονισμός LIFE** (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΕ αριθ. 1293/2013 της 20/12/2013)
- ➔ **Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2014-2017** (Απόφαση Επιτροπής της 19/03/2014)
- Η συμφωνία επιχορήγησης (Grant Agreement) των δικαιούχων με την **Αναθέτουσα Αρχή** (καθώς και οι Γενικοί Όροι) ή οι συμφωνίες των παραληπτών με τις τράπεζες

LIFE 2014-2020 – Στόχοι

- ➔ Συνεισφορά στην **οικονομία με αποδοτικότητα των πόρων, φιλική προς το κλίμα και χαμηλών εκπομπών άνθρακα** - προστασία και βελτίωση του **περιβάλλοντος** - διατήρηση και βελτίωση της βιοποικιλότητας, των οικοσυστημάτων και ειδικότερα του δικτύου **Natura 2000**
- ➔ Βελτίωση της ανάπτυξης, της εφαρμογής και της επιβολής της **περιβαλλοντικής και κλιματικής πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης**
- ➔ **Ενσωμάτωση** των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων σε άλλες πολιτικές της Ένωσης
- ➔ Βελτίωση της περιβαλλοντικής και κλιματικής **διακυβέρνησης**
- ➔ Εφαρμογή του **7^{ου} Περιβαλλοντικού Προγράμματος Δράσης**

LIFE 2014-2020 – Προϋπολογισμός

- ➔ Συνολικός προϋπολογισμός **€3,5 δισ.**
- ➔ Για **έργα** από επιχορηγήσεις δράσης και από χρηματοδοτικά μέσα: **€2,8 δισ.** (81% του συνόλου)
- ➔ Υπο-πρόγραμμα **Περιβάλλον €2,1 δισ.** για έργα
- ➔ **Φύση & Βιοποικιλότητα** περιλαμβανομένων **σχετικών έργων διακυβέρνησης και πληροφόρησης €1,22 δισ.** (>55% του υπο-προγράμματος Περιβάλλον μείον χρηματοδοτικά εργαλεία)
- ➔ Υπο-πρόγραμμα **Δράση για το Κλίμα €0,69 δισ.** για έργα
- ➔ **Λειτουργικές επιχορηγήσεις για ΜΚΟ** σχετικές με το περιβάλλον και το κλίμα **€63 εκατ.**

LIFE 2016 – Προϋπολογισμός

- ➔ Συνολικός προϋπολογισμός **€346,6 εκατ.**
- ➔ Για **έργα** από επιχορηγήσεις δράσης και από χρηματοδοτικά μέσα: **€337,6 εκατ.**
- ➔ Υπο-πρόγραμμα **Περιβάλλον €273,9 εκατ.** για έργα
- ➔ **Φύση & Βιοποικιλότητα** περιλαμβανομένων **σχετικών έργων διακυβέρνησης και πληροφόρησης €150,6 εκατ.** (55% του υπο-προγράμματος Περιβάλλον μείον χρηματοδοτικά εργαλεία)
- ➔ Υπο-πρόγραμμα **Δράση για το Κλίμα €63,6 εκατ.** για έργα
- ➔ **Λειτουργικές επιχορηγήσεις για ΜΚΟ** σχετικές με το περιβάλλον και το κλίμα **€9 εκατ.**

LIFE 2016

Προϋπολογισμός – Παραδοσιακά έργα

- Υπο-πρόγραμμα **Περιβάλλον: €192 εκατ.**
- **ENV-RES - €78 εκατ.**
- **NAT&BIO - €95 εκατ.**
- **GIE - €19 εκατ.**
- Υπο-πρόγραμμα **Δράση για το Κλίμα: €47,4 εκατ.**
 - **CCM - €15,9 εκατ.**
 - **CCA - €24,5 εκατ.**
 - **GIC - €7 εκατ.**

LIFE 2014-2020

Γεωγραφική Κάλυψη

Αρχή: Ισχύει όπου εφαρμόζεται η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Συμμετοχή:

- Η συμμετοχή κάποιων τρίτων χωρών είναι εφικτή στη βάση και τους όρους ενός συμφώνου συνεργασίας
- Η συνεργασία με Διεθνείς Οργανισμούς είναι εφικτή όταν αυτή είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων του LIFE

Δραστηριότητες εκτός ΕΕ

Δύναται να συμπεριληφθούν αν:

- Είναι αναγκαίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της Ένωσης
- **Είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που εκτελούνται σε εδάφη των κρατών μελών όπου ισχύουν οι Συνθήκες**
- Ο Συντονιστής Δικαιούχος έχει την έδρα του στην ΕΕ

LIFE - Γενικά Χαρακτηριστικά

- **Αιτούντες - φορείς δημόσιας διοίκησης, ΜΚΟ, ΜΜΕ** που δραστηριοποιούνται στον τομέα του περιβάλλοντος και της προστασίας του κλίματος
- Έμφαση στη δυνατότητα **αναπαραγωγής/μεταφοράς, στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και στην προστιθέμενη αξία για την ΕΕ** των αποτελεσμάτων του έργου
- **Δεν επικεντρώνεται στην έρευνα** (↔ Η2020)
- **Δεν δικαιολογεί μεγάλες υποδομές - δεν επικεντρώνεται σε θέματα αγροτικής και περιφερειακής ανάπτυξης** (↔ διαρθρωτικά ταμεία)
- **Υποστήριξη και παρακολούθηση:** Από την Αναθέτουσα Αρχή (ΕΑΣΜΕ ή Επιτροπή) και την Ομάδα Εξωτερικής Παρακολούθησης

LIFE

- **Τύποι Χρηματοδότησης: Επιχορηγήσεις δράσης, λειτουργικές επιχορηγήσεις, καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα** => Μηχανισμός Χρηματοδότησης Φυσικού Κεφαλαίου (ΜΧΦΚ), Ιδιωτική Χρηματοδότηση για την Ενεργειακή Απόδοση (ΙΧΕΑ)
- **Είδη Έργων: παραδοσιακά, ολοκληρωμένα, τεχνικής βοήθειας, οικοδόμησης δυναμικού, προπαρασκευαστικά**
- **Θέματα έργων (topics): για παραδοσιακά έργα στο υπο-πρόγραμμα για το περιβάλλον**

LIFE

- ➔ **Ποσοστό χρηματοδότησης: γενικά 60% των επιλέξιμων δαπανών (2014-2017)**
- ➔ **Φορείς: EASME (Εκτελεστικός Οργανισμός)** για όλες τις **επιχορηγήσεις** εκτός από αυτές που αφορούν ολοκληρωμένα έργα στο υπο-πρόγραμμα Περιβάλλον, έργα τεχνικής υποστήριξης και προπαρασκευαστικά έργα - **Ευρωπαϊκή Τράπεζα επενδύσεων/Τράπεζες** για τα χρηματοδοτικά εργαλεία - **Συμμετοχή του Εθνικού Σημείου Επαφής** μόνο κατά βούληση
- ➔ **Κατανομή ανά χώρα: Μόνο για το υποπρόγραμμα για το Περιβάλλον και μόνο μέχρι το 2017. Για την Ελλάδα: 3,27% του συνόλου.**

Παραδοσιακά έργα

Για ποιους;

- Κυρίως δημόσιους φορείς, ΜΚΟ, ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής

Γιατί;

- Επιδίωξη γενικών και ειδικών στόχων των τομέων προτεραιότητας
- Υπο-πρόγραμμα για το περιβάλλον: επιπλέον έμφαση σε θεματικές προτεραιότητες και σε θέματα έργων (Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2014-2017)

Μέσο μέγεθος;

- 1 έως 5 δικαιούχοι – συνεισφορά ΕΕ: €500.000 έως €1,5 εκατ.

Ποσοστό συγχρηματοδότησης;

- **60%** - ΦΥΣΗ: για οικοτόπους/είδη προτεραιότητας: **75%**

Ολοκληρωμένα Έργα (ΟΕ)

Για ποιους;

- Κυρίως δημόσιους φορείς και άλλες οντότητες που δραστηριοποιούνται στον τομέα του περιβάλλοντος και της κλιματικής προστασίας, ικανές να συντονίσουν, εκτός των ΟΕ, συμπληρωματικές δράσεις που συγχρηματοδοτούνται από άλλους ιδιωτικούς και δημόσιους (κατά προτίμηση ευρωπαϊκούς) πόρους

Γιατί;

- Εφαρμογή σχεδίων και στρατηγικών για το περιβάλλον και το κλίμα (Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2014-2017) – μεγάλης κλίμακας - συμπληρωματικές δράσεις με επιπλέον συγχρηματοδότηση - συμμετοχή των εμπλεκόμενων (stakeholders)

Μέσο μέγεθος;

- 2 -10 δικαιούχοι - Συνεισφορά ΕΕ: €10-15 εκατ. - περίπου 3 ΟΕ ανά Κράτος Μέλος

Ποσοστό συγχρηματοδότησης;

- **60%**

Έργα Τεχνικής Βοήθειας

Για ποιους;

- Για αυτούς που θέλουν να υποβάλλουν πρόταση για ένα ΟΕ αλλά χρειάζονται υποστήριξη για την ολοκλήρωση της υποβολής

Γιατί;

- Για την υποστήριξη στην προετοιμασία της αίτησης για ένα ΟΕ - μπορεί να υλοποιηθεί ένα έτος πριν την επίσημη υποβολή ενός ΟΕ ή ακόμα και κατά το ίδιο έτος

Μέσο μέγεθος;

- Το πολύ 1% της κατανομής για ΟΕ => μέγιστο €100.000

Ποσοστό συγχρηματοδότησης;

- **60%**

Προπαρασκευαστικά έργα

Για ποιους;

- Κυρίως δημόσιους φορείς, ΜΚΟ, ιδιωτικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα του περιβάλλοντος και της κλιματικής προστασίας

Γιατί;

- Υποστηρίζουν συγκεκριμένες ανάγκες για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής & κλιματικής πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης

Μέσο μέγεθος (2014-2017);

- Υπο-πρόγραμμα **Περιβάλλον**: μέγιστο 10,5 εκατ. ευρώ
- Υπο-πρόγραμμα **Δράση για το Κλίμα**: μέγιστο 1,45 εκατ. ευρώ

Ποσοστό συγχρηματοδότησης;

- **60%**

Χρηματοδοτικά μέσα

→ Για ποιους;

Κυρίως για ΜΜΕ (μικρομεσαίες επιχειρήσεις) που δραστηριοποιούνται στον τομέα του περιβάλλοντος και της προστασίας του κλίματος (Μηχανισμός Χρηματοδότησης Φυσικού Κεφαλαίου - ΜΧΦΚ), νοικοκυριά και δημόσιους φορείς που επιθυμούν να βελτιώσουν την ενεργειακή τους απόδοση (Ιδιωτική Χρηματοδότηση για την Ενεργειακή Απόδοση - ΙΧΕΑ)

→ Γιατί;

Πιστωτικές/Τραπεζικές εγγυήσεις ... για **έργα** περιβάλλοντος και κλίματος (Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2014-2017)

→ Μέσο μέγεθος;

1 αποδέκτης – συμμετοχή ΕΕ: €5-10 εκατ. (ΜΧΦΚ)

European
Commission

NEEMO

Η Ομάδα Εξωτερικής Παρακολούθησης

Κύριες Δραστηριότητες

- Παρακολούθηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα LIFE:
 - Έλεγχος συμμόρφωσης με τους κανόνες του LIFE - διαχειριστικά, οικονομικά και επικοινωνιακά θέματα
 - Έλεγχος της τεχνικής προόδου των έργων - επισκέψεις ελέγχου
 - Αντίκτυπος και συσχέτιση με την εθνική πολιτική
- Διοργάνωση θεματικών ημερίδων (platform meetings)
- Διεξαγωγή αναλύσεων, συγγραφή θεματικών μελετών
- Δοκιμή των δεικτών επιπτώσεων

European
Commission

MINISTRY OF
ENVIRONMENT
& ENERGY

EASME

Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Follow the LIFE Programme on ec.europa.eu/life

@LIFE_programme

facebook.com/LIFE.programme

flickr.com/life_programme

Executive
Agency for
SMEs